

Їх виганяли на роботу партіями; вони працювали по 18 – 19 годин на добу. На ніч рабів замикали і спускали собак. Вважають, що середня тривалість життя негра-раба на плантаціях становила 10 років, а в XIX ст. навіть 7 років.

Законодавство розглядало рабів не як людей, а як річ, рухоме майно, що належить рабовласникові. Вбивство негра не вважалося злочином для його господаря. Негр був рабом на все життя; дитина, що народилася від рабині, ставала рабом, хоча його батьком і був вільний негр. Неграм-рабам вселяли догми християнської релігії, пропонували їм терпіти в цьому житті в надії на нагороду в загробному.

Рабам забороняли вчитися писати і читати, пересуватися групами більш ніж 7 чоловік без супроводу білих. Будь-яка біла людина, яка зустріла негра поза плантацією, повинна була вимагати у нього відпускний квиток, а якщо такого не було, то могла дати 20 ударів батоном. У разі, якщо негр намагався захищатися або відповісти на удар, він підлягав страті. За перебування поза домом після 9 години вечора негрів у Вірджинії піддавали четвертуванню. У разі спроби до втечі рабам відрубували руки, рабів спалювали, вішали, тримали в тюрмах [2, 63 – 64].

Як бачимо у Сполучених Штатах сформувалася доволі дивна форма рабовласництва в історії. Торгівля «живим товаром», експлуатація, знущання, приниження людей, яким нависли ярлик «раб». Це темний період американської історії, який не має права забути та більше того, не має права повторити та допустити знову подібну нелюдську жорстокість.

Список використаної літератури:

1. Арш Г. Л. Новая история стран Европы и Америки : Первый период : Учеб. для студентов вузов, обучающихся по спец. «История» / Г. Л. Арш, В. С. Бондарчук, Л. И. Гольман и др. ; Под ред. А. В. Адо. – М. : Высш. шк., 1986. – 623 с.
2. Ефимов А. В. Очерки истории США. От открытия Америки до окончания гражданской войны / А. В. Ефимов. – М., 1958. – 440 с.
3. Согрин В. В. Мир американских рабовладельцев : Кэлхун, Фицхью и другие / В. В. Согрин. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://vivovoco.astronet.ru/VV/PAPERS/HISTORY/SLAVERY.HTM>
4. Шабельников Дмитрий. Жизнь в Америке глазами рабов / Дмитрий Шабельников. – [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://arzamas.academy/mag/422-slaves>

Науковий керівник: к. і. н., доцент Кіреєва В. О.

А. О. Григоренко, І. В. Скитиба

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

БУНТІВНИК МИХАЙЛО БАКУНІН

Знаменитий революціонер і анархіст Михайло Олександрович Бакунін є однією з найбільш яскравих, цікавих і в той же час складних фігур революційного руху XIX століття. Він весь зітканий із протиріч, ними сповнене його життя, діяльність, вчення і особистий характер [2, 12].

З волі радянських ідеологів Бакунін не ввійшов в славну когорту революційних демократів, хоча її аж ніяк не зіпсував би, навпаки, прикрасив.

Михайло Олександрович Бакунін з'явився на світ 18 (30) травня 1814 р. в селі Премухіно (Тверська губернія, Російська імперія). У родині Бакуніних росло 9 дітей: 5 братів і 4 сестри. Михайло був молодшим з братів і став найзнаменитішим. Батько сімейства намагався втілити у вихованні дух Просвітництва. У будинку говорили на п'яти мовах, багато читали, дітей вчили музиці і малюванню.

У 1829 р. він вступив до Петербурзького артилерійського училища, а через 5 років був з нього відрахований за зухвалу відповідь начальнику училища та перерахований в армійську артилерію. У 1835 р. в чині прапорщика Бакунін вийшов у відставку. Йому запропонували стати чиновником, але він відмовився і в січні 1836 р. виїхав до Москви, до друзів. Служити Бакунін не хотів, бо вважав, що миколаївська імперія просякнута злом і несправедливістю [1].

Відчуваючи в собі якісь могутні пориви, яесь неясне передчуття майбутньої йому ролі, він рветься за кордон із задумливої миколаївської Росії. Там, в обстановці розумового бродіння, яке охопило всю Західну Європу перед революцією 1848 р. Бакунін від філософії переходить до політики, знайомиться з усіма найвищими опозиційними і революційними діячами, спершу в Німеччині, а потім в Швейцарії, Франції та Бельгії, і вже в 1842 р. кидає свій знаменитий афоризм, який став згодом гаслом всіх анархістів: «страсть к разрушению есть в то же время творческая страсть» [2, 12 – 13].

Виру революції 1848 р. Бакунін віддає себе всього без залишку. Але особливо захоплює його мрія про створення на руїнах російської та австрійської монархій всеслов'янської республіки. Мужньо керуючи однією з останніх спалахів пригніченої революції – повстанням в Дрездені навесні 1849 р. Бакунін, який потрапив в лапи саксонського, а потім і австрійського уряду, двічі засуджений до смерті, помилуваний і, нарешті, виданий Миколі I. В 1857 р. Бакунін був засланий в Сибір, там він користується заступництвом іркутського генерал-губернатора, бо стає на його бік, коли той починає боротьбу зі старими політичними засланнями і декабристами. І разом з тим він мріє знову про революційну діяльність, біжить через Японію і Америку, а в 1861 р. опиняється в Лондоні, у своїх старих друзів Герцена і Огарьова. Потрапивши в обстановку назріваючого, після реакції 50-х рр., революційного руху в Європі, робітничого і національного, напередодні польського повстання 1863 р., Бакунін відчув себе в своїй стихії. До середини 60-х рр. погляди Бакуніна розвинулися в більш-менш цілісний, анархічний по суті світогляд. Написаний в 1867 р. твір «Федералізм, соціалізм і антитеологізм» розцінювався ним самим як робота, в якій він виклав всі свої ідеї – філософські, соціально-політичні та практичні.

Після різного роду спроб знайти спосіб, яким можна було б втілити анархістські ідеали, Бакунін вступив в 1864 р. в Міжнародне товариство робітників (I Інтернаціонал), де незабаром розгорнув проти К. Маркса і його однодумців запеклу боротьбу, намагаючись направити роботу Інтернаціоналу в русло анархізму, особливо використовуючи заснований ним в 1868 р. таємний «Міжнародний альянс соціалістичної демократії». У 1872 р. Гаазький конгрес виключив Бакуніна з лав Інтернаціоналу [3].

1872-1874 рр. – час останніх бакунінських революційних акцій. Спроба поєднати сили революціонерів з селянством і фабричними робітниками в Росії не вдалася. І довелося звернути свій революційний запал на Італію: Бакунін почав готувати повстання в Болоньї. Але йому довелося рятуватися втечею і ховатися. Бакунін покинув Болонью в одязі священика, тримаючи в руках велику корзину зі свіжими яйцями, – для маскуванню.

У червні 1876 р. Бакунін переїхав в Берн. Він залишився без своєї улюбленої революційної справи, обтяжувався безгрошів'ям, залазив у борги, викручувався, ігноруючи при цьому побут, ходив в поношеному одязі і обходився мінімальними особистими потребами. Він жив в світі ідей. Коли Бакунін захворів, за ним зворушливо доглядали прості люди. У Берні він потрапив в клініку. Хронічне запалення нирок, ревматизм, склероз та інші хвороби робили його положення вкрай важким. З 22 червня стан Бакуніна різко погіршився. Він майже перестав їсти і пити. Смерть наступила о 12 годині дня 1 липня 1876 р. (за старим календарем – 19 червня). «Бакунін помер, як і жив, – діловою людиною, – писала Рейхель. – Протягом всього свого життя він виступав тим, ким був, без фраз і без облуди, і помер він також з повним усвідомленням самого себе і свого становища. Він склав собі правильне судження про сучасний світ, і, усвідомлюючи, що йому не вистачає потрібного матеріалу для властивої йому діяльності, він без жалю закрив очі» [1].

Список використаної літератури:

1. Безелянский Юрий. Герой. Бунтарь. Анархист Михаил Бакунин / Юрий Безелянский. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.nkj.ru/archive/articles/15340/>
2. Горев Б. М. А. Бакунин (К 50-летию со дня смерти) / Б. Горев // Красная нива. – 1926. – № 26. – С. 12 – 13.
3. Пустарнаков В. Ф. М. А. Бакунин / В. Ф. Пустарнаков. – М. : Правда, 1989. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://az.lib.ru/b/bakunin_m_a/text_0020.shtml

Науковий керівник: к. і. н., доцент Звірко́вський І. В.